

Boekverslag Scholieren.com

Bedwelmd door Lulu Wang

Kees van der Pol

LULU WANG BEDWELMD (2004)

Gebruikte editie

In november 2004 verscheen bij haar uitgeverij De Boekerij te Amsterdam de nieuwe roman van Lulu Wang, **Bedwelmd**. Op de grijze voorkant staat een melancholisch kijkende Chinese vrouw, die Jelai zal voorstellen.. De roman is 422 bladzijden lang, waarna nog een verklarende woordenlijst wordt afgedrukt. De opbouw geschiedt in tien hoofdstukken, die nogal verschillen in lengte.

Win

een weekend Breda met 3 vrienden en...

ontdek de leukste studentenstad van het zuiden!

KLIK HIER →

OPEN DAG 7 november a.s.

Aangeboden door: **NHTV** internationaal hoger onderwijs Breda

een weekend Breda met 3 vrienden en...
Ontdek de leukste stad van het zuiden!
OPEN DAG 7 november a.s.

Aangeboden door:
NHTV Internationaal hoger onderwijs Breda

scholieren
.com

Perspectief

Het verhaal heeft een meervoudig perspectief : er zijn twee vertellers in de ikvorm. De ene heet Chris en is een jonge, ambitieuze econoom uit Nederland, middenin de twintig. Hij ontmoet een knappe, Chinese vrouw , die als tweede ikverteller haar visie op de gebeurtenissen geeft. Er blijkt een groot verschil in culturele opvattingen tussen beide geliefden. Er zijn twee hoofdstukken (vier en tien) waarin ze beiden afwisselend de gebeurtenissen vertellen. Wie aan het woord is, wordt in dat geval vet gedrukt aangegeven.

Toch is het perspectief niet goed uitgewerkt: er zijn passages die door Jelai worden verteld, terwijl ze aangeeft dat het juist Chris is die een geschiedenis van bijvoorbeeld zijn familie vertelt. Waarom laat je als schrijfster die passage dan niet door Chris vertellen? Andersom vertelt Chris hoe Jelai een parabel ophaalt, die moet verduidelijken waarom ze een bepaalde levenshouding heeft. Hoewel het via het perspectief wel duidelijk wordt wat beide hoofdfiguren bezielt, heeft de vertelwijze zoals Lulu Wang die presenteert, weinig meerwaarde voor het verhaal. Wat de spanning betreft (de grote vraag is in zo'n roman toch altijd: **krijgen de twee geliefden elkaar** ?) die haalt Lulu Wang al in het tweede hoofdstuk weg door aan te geven dat Jelai haar Chris nu tien lentes kent, dat ze uit elkaar zijn gegaan, dat ze weer bij elkaar zijn gekomen en dat ze nu drie kinderen hebben. De functie van die onthulling aan het begin van een roman, ontgaat me. Het neemt de spanning weg.

Verhaalopbouw

Er zijn tien hoofdstukken. De hoofdstukken 1, 3, 5, 7, 9 worden verteld door Chris.

De hoofdstukken 2,6, 8 worden verteld vanuit het gezichtspunt van Jelai.

De hoofdstukken 4 en 10 worden afwisselend door beide hoofdfiguren verteld. De eerste acht hoofdstukken nemen een tijdsperiode van ongeveer een jaar in beslag en in deze hoofdstukken zelf wordt door middel van de vertelling van de ikfiguur het verleden prijs gegeven. Toch wordt overwegend chronologisch verteld. Het blijkt alleen dat Jelai niet de waarheid over het verleden vertelt en dat anderen (zoals Eric en haar broer Rong) een andere visie op de werkelijkheid hebben. In het op een na laatste hoofdstuk wordt er door Lulu Wang een enorme

tijdversnelling in de roman toegepast. Ineens springen we van de ene passage via een witregel naar een andere tijdlaag, jaren later. Het is vreemd wanneer je leest dat Jelai in het eerste deel van het negende hoofdstuk ten huwelijk wordt gevraagd, je in de volgende passage (een pagina later) wordt geconfronteerd met een echtscheiding die drie jaar later speelt. Het lijkt erop alsof de schrijfster haar eigen verhaal, dat veel te langdradig wordt verteld, ook zat was.

In de vertellingen van Jelai komen verhalen (of parabels) voor van grote Chinese voorvaders die symbolisch zijn voor de positie van de man en de vrouw in China. Vrouwen moeten van deze parabels (wijze levenslessen, zoals bijvoorbeeld de gelijkenissen uit onze Bijbel) hun lering trekken. Jelai vertelt de parabels aan Chris opdat hij haar beter zal begrijpen. Het is haar manier van zaken vertellen, nl. via een omweg en dus heel indirect. Chris heeft hier duidelijk moeite mee, maar dat is dus inherent aan het cultuurverschil tussen China en Nederland.

Thematiek

Het is niet zo moeilijk achter het thema van deze uitvoerige roman te komen. Het gaat om de twee grote verhaalelementen: een passionele liefde tussen twee mensen, die ieder een andere culturele achtergrond hebben. De nuchtere Chris (symbool van het westerse denken) en de omslachtige en omzichtig te werk gaande Jelai (symbool van de geheimzinnige Chinese cultuur). Het blijkt dat er een hele weg te gaan is, voordat ze beiden gerijpt zijn om een relatie aan te gaan en dan gaat het na drie jaar ook nog eens fout, juist weer door die culturele verschillen. Jelai verdraait de waarheid, maar het is een andere vorm van liegen zoals Chris dat gewend is. Via omwegen (die in verhalen en parabels worden verteld) probeert ze Chris de waarheid te laten ontdekken. Want dat ze wel degelijk van elkaar houden, blijkt dan toch aan het einde van de roman. De gebeurtenissen worden echter veel te nadrukkelijk en te uitvoerig uitgelegd, wat de kwaliteit van de roman niet ten goede komt.

De literair historische motieven die het thema ondersteunen zijn in willekeurige volgorde :

de Chinese studentenrellen in 1989 ,

overspel,

seksualiteit

hoerenlopen

het concubinesysteem in China,

bedrog en list in de zakenwereld,

corruptie

criminaliteit (o.a. ontvoering)

vriendschap,

jaloerie

poging tot zelfmoord

familiebanden

de raamvertelling (de vertelling in de vertelling) (vgl. de parabels als spiegelverhalen)

Titelverklaring

De titel "Bedwelmd" slaat op Chris die nadat hij in aanraking is gekomen met Jelai door haar bedwelmd wordt, (lees: ingepakt wordt). Ze vertelt hem raadselachtige verhalen (parabels) en gruwelijke sprookjes om hem wegwijs te maken in "Chinatown". Ze hebben nogal wat problemen te verwerken.

Op blz. 301 van de roman stelt Chris: ***"Hoe heviger de aanvaring, hoe verliefder ik word. In mijn mindere tijden vraag ik me wel eens af of ik in plaats van verliefd verslaafd ben. Of bedwelmd? Door de appelbloesem in haar adem. Of door het parfum van de kamperfoelie, dat ze niet alleen van naam maar ook in werkelijkheid is? De intensiteit van lachen, huilen, ruzie maken, mij aankijken, wegrennen en haar hoofd tegen een lantaarnpaal bonken. Alles komt vanuit haar tenen.***

Tijd

Het jaar dat Jelai en Chris met elkaar kennismaken is 1995 (blz. 108). Gezien het feit dat Jelai aangeeft in hoofdstuk 2 dat ze Chris tien lentes kent, valt eruit op te maken dat het vertelstandpunt dus eigenlijk in 2004 plaatsheeft en dat zowel Chris als Jelai achterafvertellers zijn.. Ook in hoofdstuk 10 geeft Jelai weer aan dat ze nu drie kinderen hebben en dat de moeilijkheden tussen hen overwonnen zijn.

Het decor speelt zich vanzelfsprekend voor het grootste deel af in de

Volksrepubliek China na de Culturele Revolutie. Een belangrijk decor is de woonplaats van Jelai, Qingdao, niet al te ver (naar Chinese maatstaven gesproken dan,) van Being. In Nederland woont Chris zelf in Groningen, maar dat is niet het belangrijkste decor

Samenvatting van de inhoud

EEN : Chris (= ik-verteller) . (blz. 11-47)

Chris van Nuenen , een jonge afgestudeerde, ambitieuze Nederlandse econoom (met als bijvak : sinologie= Chinakunde) wordt door zijn werkgever Kraan naar China (Qingdao) gestuurd om de problemen die er zijn tussen een Nederlandse compagnon en een Chinese directeur in zijn joint venture op te lossen. Het is de eerste keer dat Chris in China is en dat is goed te merken. Hij wordt overweldigd door de enorme sfeer die het immense land reeds op het vliegveld van Being uitstraalt. Zonder hulp van zijn vriend Erik zou hij niet goed terecht gekomen zijn.

De man met wie hij in China gesprekken moet voeren, houdt hem aan het lijntje. Erik vertelt hem dat dit een Chinese gewoonte is . Hij moet ook allerlei rituelen ondergaan , zoals bij het exotische eten en bij het verplicht drinken van Chinese sterke drank. Op een bepaald moment wanneer er weer een afspraak wordt afgezegd, zet hij de Chinees onder druk door zijn baas een fax te laten sturen met de opmerking dat hij anders een andere firma zal stichten in een stad verderop. Bovendien wordt zijn dochter Fangfang uitgenodigd om in Nederland te komen studeren. Daarvoor blijkt mijnheer Zhang uiteindelijk wel gevoelig te zijn en nu kunnen er uiteindelijk zaken worden gedaan.

Voordat hij teruggaat naar Nederland, wil Chris nog een toeristische attractie in een bergdorp bezoeken. Ze besluiten om de Chinese bus te nemen in plaats van een gewone taxi. Dat geeft heel wat problemen. Ze moeten eerst wachten op een Chinese crimineel. De rest van de reizigers kijkt berustend toe en wanneer de man uiteindelijk komt opdraven, verkracht hij later onderweg de Chinese chauffeuse. Chris die een beetje taekwondo beheerst , snelt haar te hulp als de West-Europese ridder in nood , maar hij wordt door de grote Chinees meteen uitgeschakeld. Als ze weer rijden, verzoekt de chauffeuse hem de bus te verlaten , omdat hij onrust in de bus heeft veroorzaakt. Chris snapt er werkelijk niets van. Ook Erik verlaat de bus en hun uitstapje gaat in rook op.

Wanneer Erik Chris later naar het vliegveld brengt, geeft hij hem een Chinese krant. Daarin staat een bericht dat hem verrast. De chauffeuse is teruggekeerd naar de stad waar ze vandaan kwamen en onderweg heeft ze als wraak voor de verkrachting de bus het ravijn in gereden. Alle mensen zijn omgekomen. Wanneer

Chris niets had gedaan, was dat allemaal niet gebeurd.

TWEE : Jelai (= ik-verteller) (blz. 51-79)

In de eerste regels van dit hoofdstuk vertelt Jelai dat ze al tien jaar een relatie heeft met Chris en dat ze drie kinderen hebben. Ook vertelt ze van de moeilijkheden die er geweest zijn. Ze geeft aan dat ze een geschiedenisverhaal eerder aan Chris had moeten vertellen, dat had veel problemen kunnen oplossen. Jammer genoeg haalt deze passage voor de lezer wel wat spanning weg. Daarna vertelt Jelai hoe ze met Chris in aanraking komt. Ze heeft geld nodig voor haar onderneminkje. Ze logeert bij haar tante en haar oom. En via de oom is er een relatie met Zhang. Ze heeft een uitnodiging gearrangeerd met Zhang, diens zoon Heng, en haar oom om met Chris van Nuenen te eten. Het is allemaal heel exotisch Chinees eten, maar voor Chris is het eigenlijk een kwelling. Aan het einde van de maaltijd betaalt hij bovendien met zijn creditcard. Het komt natuurlijk wel allemaal mooi uit, maar het is niet volgens de regels van de gastvrijheid. Hoewel haar tante en haar oom haar waarschuwen voor de westerlingen, gaat ze toch kort daarop weer met Chris uit: ze wandelen langs het strand. De lezer maakt kennis met de gedachten van Jelai en hieruit blijkt dat ze eigenlijk al een beetje verliefd op hem is. Ze vraagt hem waarom hij weer naar China is gekomen. Hij vertelt van zijn thuiskomst en dat zijn vriendin Anouck eigenlijk maar weinig aandacht aan hem besteedde. En ook dat hij de dochter van Zhang, Fangfang, in Eindhoven, is gaan bezoeken, omdat ze het niet naar haar zin had met haar studie. De toch wat jaloerse Jelai vraagt hem wat hij in China ziet en hij zegt dat hij vanaf de brugklas al een voorliefde heeft voor China omdat hij met Chinese kinderen in de klas zat. Verder vertelt hij dat hij geïnsponeerd was door de Franse buschauffeuse, die toch zo dapper was. Jelai toont weer gevoelens van jaloezie.

Chris vertelt verder nog dat zijn opa heel jaloers is op het feit dat hijzelf niet naar China kan. In dit hoofdstuk wordt dan ook nog de geschiedenis van de opa van Chris verteld die vroeger verliefd is geweest op een schoolmeisje voor wie ze geld hadden opgehaald met de missie. Het toeval wil dat Jelai de geschiedenis van de school heel goed kent, omdat haar vader conciërge op de school was. Haar jaloezie toont ze door op te merken dat ze Boeddha bedankt voor het feit dat de buschauffeuse dood is.

DRIE: Chris (= ik-verteller) blz. 83-146

Chris vertelt over het cadeautje dat hij voor Sinterklaas aan Anouck een geurtje heeft geschonken dat ze inmiddels wel door het toilet heeft gespoeld. In een flashback vertelt hij dat ze ook de badjas die hij uit China heeft meegenomen voor haar aan stukken heeft geknipt: het was namelijk een mannenbadjas. Het

nodeloze verweer van Chris is dat ze in China geen grote maten hebben voor vrouwen.

Daarna vertelt hij hoe hij met Jelai kennis heeft gemaakt : opnieuw wordt de geschiedenis van de maaltijd met Zhang en Heng verteld. Hoewel hij als bijvak sinologie heeft gestudeerd, zijn de Chinese gewoonten ook voor Chris nog vaak een raadsel.

Zo wordt er door de tante gezegd nadat hij Jelai telefonisch heeft proberen te bereiken, dat ze afgereisd is om “zwanger te raken.” Toch belt ze een week erna hem zelf op, waarna ze weer een afspraakje maken. Het “zwanger raken” blijkt een vergissing te zijn doordat hij een woord verkeerd heeft verstaan in de Chinese taal. Jelai was iets naar haar broer brengen. Chris wordt uitgenodigd om bij de oom en tante te eten, hij maakt ook kennis met Haihai, de broer van Jelai.

Een paar dagen later bezoekt hij Jelai opnieuw, maar omdat de oom en tante weg zijn, is het niet fatsoenlijk thuis te blijven. Ze gaan een eindje lopen langs de boulevard en Chris probeert Jelai duidelijk te maken dat China achtergebleven is met zo'n ouderwetse opvatting, zo'n 20 jaar na de Culturele revolutie.

In 1989 beweert Jelai, heeft ze meegedaan aan de studentenopstand op het Plein van de Hemelse vrede, waarna ze van school gestuurd is. Dan ineens slaat haar stemming om en zegt ze : **“A *Is je de keus had je moeder of mij te redden van een ijsschots, wie zou je dan redden?*”** Het antwoord bevalt haar niet.

Weer wat later vertelt ze een verhaal (parabel) over de twee geliefden die elkaar door familieomstandigheden niet kunnen krijgen en die net als Pyramus en Thisbe onafhankelijk van elkaar zelfmoord plegen, waarna de bloemen boven hun graf ineen verstrengeld groeien.

Op een zeker moment is Chris het zat dat Jelai's stemming weer verandert en hij gaat weg. Ze loopt achter hem aan en loopt een karretje met koopwaar omver. Het incident wordt afgekocht met een gering bedrag in Chinees geld. Jelai vertelt aan Chris waarom haar oom hem eigenlijk niet mag: volgens de Chinese gewoonten mag hij aan Chris eigenlijk geen onderdak verschaffen. Ze gaan opnieuw wandelen en winkelen, (want Chris gaat over een paar dagen terug naar Nederland) en de duurste namaak Gucci-tassen worden heel goedkoop aangeschaft. Jelai legt ook uit dat met een man op straat lopen eigenlijk betekent dat je verkering hebt.

Dan ook komt de aap uit de mouw: ze vertelt Chris dat ze eigenlijk een zaak had, maar ze heeft die nu aan een oude vriendin (Beibei) verhuurd. Die betaalt echter nog steeds geen huur aan haar. Chris gaat de zaak bezoeken en dan blijkt al snel

dat de meisjes in de schoonheidssalon bereid zijn tot geheel andere diensten. Chris wil dit niet en krijgt ook nog een rendez-vous met de eigenaresse die ook tot heel veel diensten bereid is.

VIER: Jelai en Chris (beiden zijn ik-verteller)(blz. 149-188)

De afwisseling is te zien aan een vet gedrukte naam waaruit blijkt wie de passage vertelt. Een woedende Jelai komt de schoonheidssalon binnenzetten. Ze is heel jaloers op Beibei en boos dat ze van haar schoonheidssalon een soort seksclub heeft gemaakt. Chris is de gehele situatie zat en neemt een taxi. In de spiegel ziet hij dat Jelai achter de taxi aanrent, waarna ze later zichzelf met haar hoofd tegen een lantaarnpaal slaat. Chris ziet hoe slecht ze er aan toe is en Jelai wordt naar het ziekenhuis gebracht. Ze moeten bloedproppen uit haar hersens halen. De dokter komt aan Chris vragen wie het gaat betalen , en Chris ziet visioenen van torenhoge rekeningen : dan blijkt dat al het geneeskundig handelen slechts 600 yuan is (= 180 gulden = 80 €)

Wel zou Chris een document moeten tekenen, omdat ze ongevraagd medische handelingen hebben moeten verrichten bij Jelai, maar Chris weigert te tekenen. Vanuit een comateuze toestand hoort Jelai de doktoren zeggen dat ze de kans loopt een “plantenmens “te worden. Wat later blijkt ze ineens een hartstilstand te hebben, maar ze wordt door elektrische schokken weer gered. Ze komt weer bij en Chris vertelt aan Jelai dat hij langer in China blijft, omdat zijn baas hem heeft opgedragen nieuw ontdekte financiële fraude nader te onderzoeken. Hij belt ook zijn vriend Erik op en deze reageert heel vreemd, wanneer hij vertelt dat Jelai zijn vriendin is.

Chris bezoekt Jelai in het ziekenhuis en zij wil hem weer een verhaal, een parabel vertellen.

Het gaat in feite om twee verhalen waarin een rijke man de vrouw als een soort minderwaardig soort gebruikt. Jelai vreest dat het ook met haar zo zal aflopen. Vrouwen zijn het slachtoffer van het concubinesysteem : ze worden afgedankt als ze gebruikt zijn. Ze weigert met een kaal hoofd met hem in een restaurant te gaan eten en slaat opnieuw met haar hoofd, nu tegen de bedstijl. Zo'n belediging mag je immers een vrouw niet aandoen. Chris besluit terug naar Nederland te gaan.

VIJF Chris(= ik-verteller) (blz. 193-254)

Chris van Nuenen zit in het vliegtuig naar Nederland. Onderweg helpt hij een Chinese jongen die geen visschotel krijgt van de stewardess, omdat die voor de buitenlanders is. Ook op Schiphol is hij de jongen behulpzaam, omdat zijn witte rijst

wordt aangezien voor drugs. Hij moet daardoor zelf zijn gekopieerde films inleveren. Zijn baas Kraan is erg verguld met hem en zijn kennis van Chinese gewoonten. Hij laat een stel Chinezen overkomen naar Nederland, omdat Kraan een fabriek wil overnemen en Chris moet ze in die tijd bezighouden, omdat hij Chinees spreekt. Kraan vermoedt dat er namelijk iets achter de deal steekt. Mijnheer Huang is een man die nogal horkerig is. Hij maakt misbruik van de situatie, zuipt, gokt met torenhoge schulden tot gevolg en bezoekt hoeren. Chris hoort geruchten van de dronken Huang dat er wel eens iets mis kan zijn met de fabriek in China en wordt door Kraan opnieuw naar China gestuurd. Hij komt in een kleine plaats terecht. Hij laat zich naar de fabriek brengen, maar in feite is het helemaal niets. De enige computer die er staat, kan door niemand bediend worden. Een studente die speciaal wordt opgeroepen, (Muoli) kan er ook niets mee, omdat er geen rekenprogramma's zijn geïnstalleerd. Intussen probeert Huang Chris steeds meer onder druk te zetten : hij mag geen negatief advies overbrengen aan Kraan, want anders zou zijn Chinese vriendin Jelai wel eens in de problemen kunnen komen: met andere woorden hij wordt min of meer gechanteerd. Het heeft allemaal te maken met de rol die Jelai heeft gespeeld tijdens de studentenrellen. Chris probeert Jelai te bellen, maar haar oom zegt dat ze afgereisd is naar haar vader die een hersenbloeding heeft gekregen en ernstig ziek is.. Huang nodigt daarna Chris mee om met hem op stap te gaan. Ze gaan heel heet eten en daarna naar een Chinese disco, waar Huang aan Chris hele jonge meisjes aanbiedt om er seks mee te hebben. Chris denkt steeds maar aan Jelai en weigert dit, wat eigenlijk een belediging voor de Chinees is. Terug in zijn hotel krijgt Chris wel contact met Jelai, die echter denkt dat hij in Nederland is : hij vertelt haar van Hunang en zijn chantagepraktijken . Jelai schrikt ervan. Eerst wil ze niet dat hij naar haar toekomt, maar later wel. Hij zegt dat hij snel een ticket zal kopen. Maar als hij de telefoon neerlegt, staat Muoli voor zijn neus. Ze is gezonden door Huang, die van mening is dat Chris haar wel ziet zitten. Ze moet hem verleiden met seks om de deal van de verkoop van de fabriek toch door te laten gaan. Chris weigert opnieuw. Muoli vertelt dat ze sinds gisteren toen Chris de jonge hoertjes weigerde de maîtresse van Huang is geworden en dat hij haar nu uit beleefdheid aanbiedt aan Chris. Ze vraagt hem echter of zij toch op zijn kamer mag blijven, omdat Huang anders haar zal straffen. Chris herinnert zich de situatie met de buschauffeuse en stemt toe, wat fatale gevolgen zal hebben..

ZES Jelai(= ik-verteller) (blz. 257 - 296)

Chris is aangekomen bij Jelai. Muoli heeft een truc uitgehaald om hem in staat te stellen probleemloos te vertrekken. Hij is zogezegd ziek geworden van het toedienen van kruiden en naar het vliegveld vertrokken. Ze heeft dat gedaan omdat ze het geheim van Huang verteld heeft aan Chris : er zit inderdaad iets verkeerd

aan de verkoop van de fabriek. De fabriek zou namelijk binnen afzienbare tijd vervangen worden door een tempel. Huang wil de Nederlander Kraan er laten inlopen en Chris is er nu op tijd achtergekomen, maar Muoli vreest dat Huang haar zou straffen voor haar loslippigheid.

Jelai begint nu haar levensverhaal te vertellen : ze was naar de toneelacademie gegaan, en uitgekozen bij een auditie voor een soapserie. Door de soapserie is ze meteen beroemd in China, maar tegelijkertijd ook een voetveeg voor de rijkere mannen. Afspraakjes lopen dan ook meestal verkeerd af. Dan is er de Chinese studentenrevolutie met de beroemde scene op het Plein van de Hemelse Vrede (student stopt tank) Ze hoort er ook enigszins bij en krijgt een straf opgelegd. Ze wordt echter vrij gekocht door haar vader en gaat dan via Hongkong met de boot naar Parijs. Ook in Parijs loopt ze steeds gevaar, omdat ze er illegaal is. Een restauranteigenaar wil seks met haar en vernedert haar; een meisje Karen neemt hem voor haar op. Later blijkt Karen lesbisch te zijn en met haar verhuist ze naar Leiden. Maar Jelai is niet lesbisch en de relatie wordt verbroken . Intussen is Karen al in Amerika doodgeschoten.

In Leiden heeft ze onderdak bij verschillende mannen: bij een rijke Hong Kong Chinees, maar ook bij Eric, de vriend van Chris ,die haar in zijn huis laat wonen (weliswaar tegen een hoge huur, terwijl ze het huis en de tuin onderhoudt) en Eric ook nog van lichamelijke geneugten voorziet. In feite misbruikt hij haar dus ook. Ook heeft ze nog een relatie met een oudere politicus Jan, die wel heel goed voor haar zorgt , maar wie het uiteindelijk natuurlijk ook om seksuele tegenprestaties te doen is. In 1991 vliegt ze weer terug naar China.

ZEVEN Chris(= ik-verteller) (blz. 299-367)

Chris vliegt weer naar Nederland. Op Schiphol merkt hij dat hij alweer naar Jelai verlangt. Hij is als het ware door haar bedwelmd (Titel van de roman -blz. 301) Hij wil definitief terug naar China en neemt ontslag bij Kraan. Die is hem wel dankbaar voor zijn diensten , maar vertelt hem dat hij de deal met Huang toch doorzet. Dan blijkt dat Chris beetgenomen is. Muoli is namelijk niet Muoli, maar de dochter van Huang. Ze heeft hem belazerd en ziek gevoerd en op hetzelfde moment naar Kraan gebeld om te vertellen dat de deal gewoon door kan gaan, omdat hij met een erfpachttruc veel geld zou kunnen verdienen. Toch is Kraan wel gecharmeerd van Chris. Hij biedt hem aan om directeur van de joint venture te worden, omdat Eric ook al ontslag heeft genomen. Dat is een verrassing voor Chris. Bovendien hoort hij dat Eric in het land is. Hij gaat hem meteen opzoeken. Hij heeft nog een appeltje met hem te schillen. Eric vertelt een heleboel dingen over Jelai. Hij heeft nooit iets met haar gehad. Dat was juist ene Rene. Hier gaat Chris een lichtje op: Rene was ook degene die zijn vriendin Anouck heeft afgetrosgeld en met wie hij

vroeger een kamer gedeeld heeft tijdens zijn studententijd. (wat een heerlijk toeval) Die man heeft Jelai wel uitgebuit. Zelf heeft Eric Jelai juist een keer gered. Ze was namelijk als zeemeermin werkzaam in een restaurant in Beijing en moest op aandringen van haar werkgever aanstootgevende dansjes in het water uitvoeren. Ze had een keer geweigerd, waar Eric bij was en die had het toen voor haar opgenomen.

Chris hoort van Eric hoe Rene Jelai heeft misbruikt en besluit hem te gaan opzoeken : het is een lelijke praatjesmaker, die pocht op zijn seksuele prestaties met Jelai. Wanneer Chris dit later tegen Eric vertelt, lacht die hartelijk Jelai is namelijk nog maagd : geen man heeft haar ooit kunnen benaderen: ze heeft wel voor hen gedanst , maar meer niet. Rene heeft bovendien maar een teelbal : de andere is er af geschoten door de vriend van Jelai, de student uit Hongkong. Chris wil voor hij vertrekt nog een keer met zijn ex-vriendin Anouck praten. Die zit echter helemaal in de vernieling door Rene: hij heeft haar in zijn macht door een superlening die ze bij hem heeft lopen. Ze scheldt op Rene en vraagt Chris haar te helpen. Chris belt Rene en zegt hem dat hij snel de problemen van de lening van Anouck moet oplossen, anders kent hij iemand die hem van zijn andere teelbal zal afhelpen. De bluff lukt, want Anouck komt Chris bedanken, wanneer hij definitief naar China vertrekt.

Maar in China blijkt Jelai spoorloos te zijn: niemand weet waar ze is. Ook haar moeder niet , die het toch al zo moeilijk heeft met de hersenbloeding van Jelai's vader. Chris moet gaan zoeken. Eric belt hem op en vraagt of hij misschien iets gekregen heeft van Jelai toen hij wegging. Hij was het helemaal vergeten, maar nu herinnert Chris zich dat hij een tasje heeft gekregen. Hierin zit een Chinese tekst. Als Chris die laat vertalen, blijkt dat het over een klooster gaat. Dat zal de plaats zijn waar ze zit. Hij neemt weer contact op met Eric en met de moeder van Jelai. Die denken beiden dat hij contact moet opnemen met Rong, een van de drie broers van Jelai. Het is een heel lastige en lange reis met de trein, en tijdens de treinreis vertelt Eric dat Jelai al twee keer heeft geprobeerd om zelfmoord te plegen door haar keel door te snijden, maar het is beide keren niet gelukt. Uiteindelijk komen Eric en Chris aan bij Rong, die geen benen meer blijkt te hebben. Hij is op zich wel vriendelijk en vertelt een heleboel over het verleden o.a. toen ze als broers nog Jelai pesten. Als de studentenrellen ter sprake komen, vertelt Rong dat er helemaal geen toneelvoorstellingen op het Plein van de Hemelse vrede zijn geweest en dat Jelai helemaal niet gevangen heeft gezeten. Dat heeft Eric toch ook altijd gedacht. De broers van Jelai werden echter welgevangen genomen, omdat men die als een soort gijzelaars wilde gebruiken. Rong moest ook nog zijn beide benen missen. Toch hebben de broers het Jelai nooit kwalijk genomen. Over een aantal maanden komen de beide broers vrij uit de gevangenis: ze hebben

zeven jaar gevangenisstraf gekregen.

Geen enkele man (behalve Eric en haar broer) heeft haar ooit naakt gezien. Jelai is echt nog maagd en dat is in dit geval een teken van haar zuiverheid : ze wil een man alles of niets geven. Waarom heeft ze zo gehandeld en is ze nu in het klooster gegaan ? Het is haar manier om te vertellen dat ze spijt heeft van en schaamte voelt over de dingen die ze heeft gedaan. Door Eric en Chris de reis te laten maken waarbij steeds een groter stukje van de waarheid boven water komt, heeft ze misschien de manier gevonden om haar eigen waarheid onder ogen te durven komen. Ook Eric is nog steeds gecharmeerd van Jelai, maar beseft dat ze toch meer bestemd is voor Chris. Ze gaan naar het klooster en vragen naar Jelai Bai. De non aan wie ze het vragen, antwoordt: **willen jullie haar meteen meenemen ?** Chris vraagt zich af : kun je zomer een Chinees klooster verlaten of is er iets loos met Jelai ?.

ACHT Jelai (= ik-verteller) (blz. 371- 387)

Jelai moet bepaalde eenvoudige werkzaamheden verrichten in het klooster waar ze is ondergedoken, maar het kloosterhoofd wil haar toch wel weer graag kwijt, omdat er ook nog een andere vrouw met een bedenkelijke reputatie in het klooster is opgevangen. Invloedrijke mannen proberen haar over te halen bepaalde diensten (zoals opkomen draven in een bepaald hotel) door de vrouwen te laten verlenen. Dat proberen ze te bereiken door het klooster bepaalde faciliteiten te onthouden of vergunningen niet te verlenen. Die gelden kan het klooster niet missen, dus Jelai voelt zich geroepen toch iets te doen. Zo loopt ze met Chris een route van vier uur om voor een fabrieksdirecteur te gaan dansen : ze is immers de beroemde soapster. Uiteindelijk krijgen Chris en Eric haar toch uit het klooster mee. Tijdens een drinkgelag geven de Nederlanders nogal af op de Chinese politiek van corruptie, fraude en leugens. Jelai antwoordt fanatiek dat het ook niet alles in Nederland is , denk maar aan de misleidende reclame. Dat zijn geen leugens meer, maar is voor haar sociaal aanvaarde terreur. En dan heb je ook de buitenlandse koloniale politiek van Nederland en de amicale houding ten aanzien van partner Amerika (bedoelt Lulu Wang hier de Irakpolitiek?) Aan het einde van het hoofdstuk wordt een passage beschreven waarin het lijkt alsof Jelai en Chris voor de eerste keer seks met elkaar hebben.

NEGEN Chris(= ik-verteller) (blz. 391-418)

In dit hoofdstuk vraag Chris of Jelai met hem wil trouwen. Ze gaat daar graag op in. In de volgende passage is het heel ongeloofwaardig dat hij ineens gescheiden is van Jelai. Tante belt namelijk op te zeggen dat het dak van hun huis in Qingdao lekt. Ze doet zelf heel luchthartig over de scheiding. Direct daarop wordt Chris

ontvoerd door een stel criminelen die een hoog losgeld eisen.

Terwijl hij vastzit, wordt terug verteld over het enorme commerciële succes dat de handel van Chris en Jelai heeft opgeleverd. Ze raken zeer welgesteld in het arme China en leven een luxe leventje. Maar Jelai gaat zich anders gedragen, Chris vindt condooms in haar tas, ze komt 's nachts heel laat thuis, er hangen altijd mannen om haar heen, ze regelt dingen door omkoping, gebruikt cocaïne, enz, enz. Hij besluit van haar te scheiden. Tijdens de afhandeling van de rechtszaak probeert Jelai haar onderbuurmeisje zover te krijgen dat ze Chris seksueel verleidt. Die weigert, maar het meisje legt wel een belastende verklaring af, waardoor de rechter een grotere claim van Jelai zal toewijzen. Eric raadt hem aan de rechter om te kopen, maar dat blijkt niet te helpen. Achteraf blijkt dat het geldbedrag dat Jelai de rechter heeft toegestopt, nog hoger is geweest dan dat van Chris.

Ineens zijn Muoli en Jelai op de plek van de ontvoering. Jelai is woedend op de vrouw die Chris ooit ziek heeft gemaakt en bedrogen. Muoli zit achter de ontvoering die is uitgevoerd door haar neven. Dan blijkt dat deze Muoli in het hotel nadat ze Chris drugs had toegediend, op hem is gekropen, seks met hem heeft gehad en dat ze een zoontje (Nee, he, Chrisje, heet het ventje) aan die actie heeft overgehouden. Ze is manloos moeder en die schande heeft ze nu al vier jaar moeten verwerken. De ontvoerders eisen voor haar twee miljoen dollar en Jelai wil die wel betalen, maar dan moet Chris onmiddellijk worden vrijgelaten. Muoli wil ook genoeg nemen met een afgesneden oor van Jelai en het afgesneden klokkenspel van Chris. Muoli dwingt Chris zijn zoontje te accepteren en hem met Jelai op te voeden als zijn eigen kind. Zelf wil ze naar Nederland en een man zoeken als Chris. Eric weet het op Chris' verzoek zo te regelen dat een tomatenkweker uit Lisse in haar interesse toont. Dan is ook het losgeld niet meer belangrijk en mag Chrisje bij zijn vader wonen.

Chris ondervraagt Jelai over haar handelwijze, maar ze is nooit verder gegaan dan dansen voor diverse mannen. Ze heeft dat gedaan om vergunningen en faciliteiten los te krijgen voor hun handel. De drugs die ze snoof, waren nepdrugs. Ze meende dat Chris haar wilde dumpen omdat ze een gevorderde leeftijd (30!) had, net zoals in de verhalen die ze hem altijd had verteld. Aan het einde van dit hoofdstuk is er een soort verzoeningsmaaltijd met Eric, Chris en Jelai, nota bene in hetzelfde restaurant als dat waarin Chris Jelai voor de eerste keer ontmoette. Voor het eerst in die vijf jaar ziet hij haar ook dronken.

TIEN Jelai en Chris(beiden zijn afwisselend) ik-verteller (blz. 421-422)

Jelai vertelt dat ze drie kinderen hebben: Chrisje, Eric en een meisje Hongronglong (genoemd naar haar drie broers) Eric heeft intussen ook een Chinese vrouw

gevonden: (echt waar !) Fangfang, de dikke dochter van directeur Zhang . Alles komt dus goed.

Jelai : “Mijn man zegt immers, waar een wil is , is een weg”

Chris.”Ze bedoelt : een omweg”

Dit laatste flauwe mopje tekent wel enigszins de vorm van humor die door deze veel te lange roman loopt.

Recensies

Het boek werd in de drie grote kranten nauwelijks besproken, terwijl Lulu Wang toch in reclamespotjes op radio en tv haar boek had aangekondigd. In De Volkskrant van 12 november 2004 bespreekt Mark Leenhouts de roman onder de titel : **“Niet goed bij haar hoofd.”** Hij is niet enthousiast : **“ Wangs taalgebruik wordt meestal bloemrijk genoemd of afgedaan als “niet gemakkelijk” Maar in dit boek valt juist op hoe plat het overwegend is en hoe ongevoelig Wang lijkt voor de verschillende registers. In de klassieke verhalen die Jelai vertelt, is ze overdreven populair : keizers slaan “op tilt”, concubines “flippen”. ...Niemand is het ontgaan dat ze Chinese spreekwoorden letterlijk vertaalt, maar ook Nederlandse zegswijzen vat ze vaak letterlijk op. De lange Chris moet in de buspassage “onder de gordel slaan” om zich een weg te banen door een aantal kleinere Chinezen. Om zulke grapjes weet je niet of je moet lachen of huilen. Verder zijn uitdrukkingen als “de poes van honk is “of “onder zes ogen spreken” ook niet bepaald subtiel te noemen.** Zijn conclusie luidt : **“ Al is Lulu Wang overgestapt van (semi-) autobiografisch werk (vgl. Het Lelietheater) naar fictie, veel is er dus niet veranderd. “De magie werkt alleen, zou ze zelf zeggen , als we er oren naar hebben.”**

In het nieuwe literaire tijdschrift “ **BOEK**” bespreekt de redactie de roman in het decembernummer van 2004: **“Met Chris' zoektocht naar het levensverhaal van Jelai weet Lulu Wang de lezer op simpele maar doeltreffende wijze mee terug te nemen naar de verschrikkingen uit het recente, politieke verleden van communistisch China. Deze verwevenheid met de cultuur en de politiek van China die door de schrijfster niet als decor worden gebruikt, maar een wezenlijk onderdeel vormen van het verhaal, maakt dat de overrompelende liefdesgeschiedenis van Chris en Jelai ver uitstijgt boven de zwijmelliteratuur van het gemiddelde huis,- tuin,-en vakantieboek. Daardoor zijn ongelukkig gekozen onzinwoordjes als “parkinsonisch” en zinnetjejes als “Ik schud mijn brein op scherp”ook wat beter te verdragen (AS)**

Goed, over smaak valt niet te twisten, maar deze bespreking is wel heel erg positief.

Op de website van Permafrost is literair criticus Frans H. Venema heel wat negatiever: ***“Wie herinnert zich niet de signeersessies waarmee LULU WANG na de verschijning van haar debuutroman HET LELIETHEATER heel Nederland verbijsterde? Gehuld in een originele Chinese Shanghai-dress trakteerde zij haar klanten niet alleen op een handtekening, maar zelfs op een handlezing! "Ook ã zult ooit tot HET GROTE INZICHT komen", voorspelde LULU mij. En verdomd, ik kwam tot HET GROTE INZICHT. Zeven jaar na dato. Op straat. Door een flyer van een boekhandel. "LULU WANG signeert haar nieuwste boek bedwelmd", las ik. En ineens zag ik het licht. Eureka! Dus zo komt LULU WANG tot haar verbluffende uitspraken! Bedwelmd! Door opium! Allicht! En als bij toverslag begreep ik ook waarom ik haar literatuur maar niet begrijp. En ik voorspel dat ik die - simsalabim - ook nooit begrijpen zal.***

Mening van de samensteller

De nieuwe roman van Lulu Wang is geen verademing. Waar “ Het Lelietheater “ nog een aanwinst voor de Nederlandse literatuur leek, is “Bedwelmd” dat zeker niet. Het boek is gekunsteld, de vertelwijze draagt zeker niet bij aan de spanning van de thematiek liefde tussen twee mensen van verschillende culturen” Daar waar het boek traag op gang komt en vele uitwijdingen kent, wordt het einde van de roman juist afgeraffeld als in een goedkope Chinese sneltrein en komen veel te veel verhaallijnen toevallig bij elkaar, volgens het “eind goed-al goed” -syndroom. Verder doet Wangs aanvankelijk zo geroemde stijl onbeholpen aan met zogezegd leuke vertalingen van zegswijzen en spreekwoorden. De redacteur die haar vanuit de uitgeverij heeft begeleid, had veel vaker het rode potlood moeten hanteren. Kortom , het boek is niet leuk, niet spannend , langdradig en hangt van toevalligheden aan elkaar. Je moet wel een erg trouwe fan van Lulu Wang zijn om dit te kunnen waarderen. In een noot van de schrijfster als voorwoord stelt ze dat ***“de in dit boek ten tonele gebrachte personages en gebeurtenissen zijn, op een enkele na, louter fictief zijn”*** Boeddha, zij dank , dat personages als Chris en Jelai alleen in de verbeelding van Lulu Wang bestaan. Ik had er halverwege het boek al een flinke antipathie tegen opgebouwd.

Over Lulu Wang

Lulu is in 1960 in Peking geboren. Toen ze 25 was, verhuisde ze naar Nederland. Nu doceert ze Chinees aan de Hogeschool van Maastricht. Haar debuut in 1997 , het autobiografische 'Het lelietheater' is een van de best verkochte debuutromans

van Nederland. Binnen drie jaar waren er meer dan vierhonderdduizend exemplaren verkocht.. In 1998 verscheen de novelle "Brief aan mijn lezers" en in 1999 kwam "Het tedere kind" van de pers. Andere werken zijn : Het Witte feest (novelle, 2000) Seringendroom (roman 2001) , Het Rode Feest (novelle, 2002)

Wie meer over haar werk en leven wil weten, kan de website raadplegen. **www.luluwang.nl**